

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1107

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

datum: 1 september 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Regenwaterputten - Evolutie

De huidige Vlaamse regels rond opvang van hemelwater houden onvoldoende rekening met evoluties inzake klimaat, waardoor hevige piekregenval en lange periodes van droogte vaker voorkomen. Bovendien is 16% van Vlaanderen verhard, wat leidt tot een snelle afvoer van water.

Zoals de minister reeds eerder stelde, telt elke druppel water. Het nieuw ontwerp van verordening inzake hemelwater beoogt niet enkel nieuwbouwwoningen, maar ook grondige verbouwingen of werken aan afval- en regenwatervoorzieningen.

Daarnaast zullen ook overheden het goede voorbeeld moeten geven. Bijkomende verharding van het openbaar domein kan in de toekomst enkel maar als er in voldoende infiltratie- en buffervolume voorzien wordt.

1. Hoeveel woningen in Vlaanderen hebben een regenwaterput?
 - a) Kan de ministers de cijfers ook uitsplitsen per provincie?
 - b) Wat is de evolutie sedert 2015?
 - c) Wat is de gemiddelde grootte van een regenwaterput in Vlaanderen? Ook graag de evolutie sedert 2015.
2. Zijn er collectieve regenwaterputten in steden die onder het openbaar domein vallen? Als dat niet het geval is, staat de minister ervoor open om dat uit te rollen via de Blue Deal?
3. Wenst de minister meer regenwaterputten te verplichten in de toekomst? Zo ja, vanaf hoeveel m² dakoppervlak?

ANTWOORD

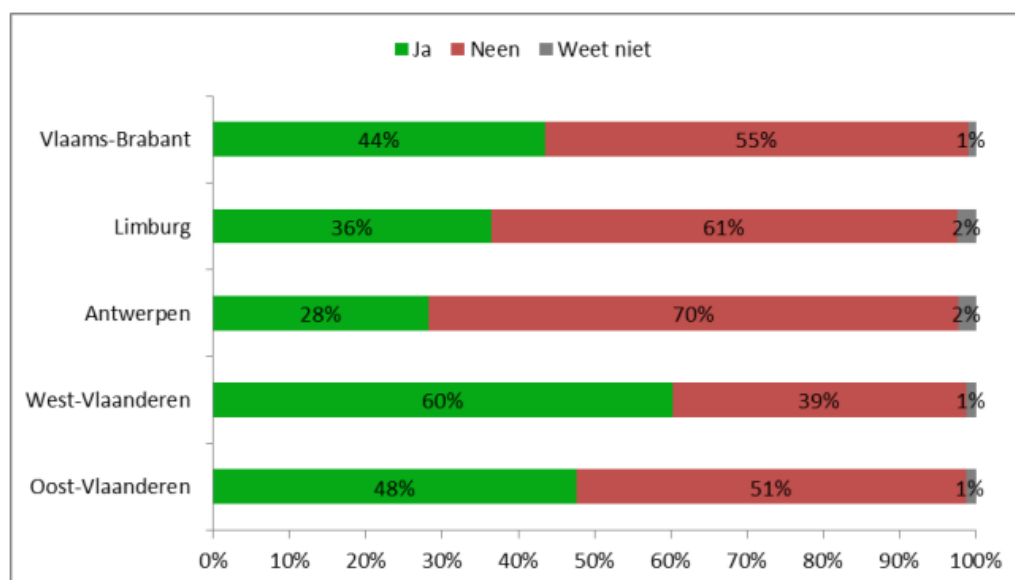
op vraag nr. 1107 van 1 september 2022

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

1. a) In 2021 gebeurde in opdracht van VMM een studie naar het huishoudelijk waterverbruik. Uit de enquête blijkt dat 50% van de bevraagde huishoudens over regenwater beschikt. 32% van de huishoudens beschikt over een regenwaterinstallatie van meer dan 3.000 liter, terwijl 25% beschikt over een regenwaterinstallatie kleiner dan 3.000 liter beschikt. (Sommige huishoudens geven aan zowel over een installatie groter dan 3.000 liter als over een installatie kleiner dan 3000 liter te beschikken.)

De onderzoekers hebben de resultaten van de enquête in 2021 niet uitgesplitst per provincie. In een gelijkaardige studie van 2016 gebeurde dat wel. Er bleken destijds opvallende verschillen waarbij met name in West-Vlaanderen relatief veel huishoudens beschikken over regenwater (60%), waar dit in de provincie Antwerpen minder dan de helft hiervan bedraagt (28%). Ik wil benadrukken dat die studie ondertussen dateert van meer dan 6 jaar geleden. Gelet op de zichtbare impact van de klimaatverandering en met name de opeenvolging van droge en warme zomers is het zeker niet ondenkbaar dat deze cijfers intussen achterhaald zijn.

Figuur 6: Beschikbaarheid van regenwater als waterbron in de verschillende provincies op basis van de GfK Multiscope

Als ongeveer 50% van de woningen een regenwaterput heeft, komt dit neer op 1,65 miljoen woningen (totaal aantal woningen in Vlaanderen ongeveer 3,3 miljoen¹).

¹ <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bouwen-en-wonen/woningvoorraad>

- b) Zoals eerder gesteld kan ik geen exacte cijfers geven van de evolutie van het aantal regenwaterputten, wel inschattingen.

Uit de enquête in 2016 bleek dat toen 42% van de huishoudens over regenwater beschikte. In de enquête in 2021 was dat 50%.

Dat we een stijging zien is logisch, gezien de verplichting van de aanleg van een regenwaterput bij nieuwbouw en de voelbare gevolgen van de klimaatverandering.

- c) Zoals al eerder uitgeschreven, kan ik hier geen antwoord op geven. Wanneer we kijken naar de minimale grootte van de regenwaterput die verplicht zijn via de gewestelijke stedenbouwkundige verordening komen we tot volgende groottes. Van 3000 liter in 2004 naar 5000 liter vanaf 2013. Recent keurde de Vlaamse Regering op 15 juli 2022 mijn voorstel van aangescherpte hemelwaterverordening (GSV) goed waarmee het verplichte volume gekoppeld wordt aan de beschikbare dakoppervlakte en dus het potentieel opgevangen volume hemelwater. Hiermee rationaliseren we de verplichting en zetten we opnieuw een stap richting grotere hemelwaterwaterputten
2. In de Blue deal is opgenomen dat we de lokale besturen ondersteunen bij de uitvoering van lokale hemelwater- en droogteacties die verder gaan dan klassieke projecten. Een aantal projecten ontvingen subsidie via Proeftuinen droogte (<https://www.vmm.be/water/projecten/proeftuinen-droogte>) en hebben een collectieve hemelwateropvang. Bovendien lanceerde ik de Blue deal Call collectieve regenwaterprojecten voor lokale besturen: <https://www.vmm.be/water/blue-deal/collectieve-regenwaterprojecten>. Op dit moment liggen de projectvoorstellen bij mij om finaal goed te keuren voor subsidie. Daarnaast zijn er nog verschillende andere projectoproepen rond hemelwater die ik met Blue Deal middelen heb ondersteund en die inzetten op collectieve initiatieven waarvoor lokale besturen initiatiefnemer of partner konden zijn. Hiervoor verwijs ik naar het overzicht van de projectoproepen op de [Blue Deal website](#).

En dan hebben we nog de recente aanpassingen aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening (GSV) die stelt dat ook het openbaar domein onder de GSV valt en er is ook meer aandacht voor collectieve projecten. In de GSV is zeer nadrukkelijk mogelijkheid opgenomen op alle vlakken om voor het regenwaterbeheer om tot gezamenlijke oplossingen te komen. Op die manier kan een groot verhard plein bijvoorbeeld een waterbron worden voor een naastgelegen industrieterrein met een grote watervraag. Dit geeft bijgevolg de juridische mogelijkheid voor de actie uit de Blue Deal voor het maximaal inzetten op grootschalige opvang en hergebruik van hemelwater.

3. Een aanpassing van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater werd reeds voor de eerste keer principieel goedgekeurd op 15 juli 2022.

(1)De verplichting tot plaatsing van een hemelwaterput bij renovatie zal ruimer worden. Dit wordt nu ook gekoppeld aan een bestaand gebouw met werken aan de afwatering.

(2)De minimale volume van de hemelwaterput of hemelwaterputten zal gekoppeld worden aan de horizontale dakoppervlakte:

- kleiner dan 80 m²: 5.000 liter;
- tussen 80 en 120 m²: 7.500 liter;
- tussen 120 en 200 m²: 10.000 liter;
- vanaf 200 vierkante meter: minimaal 100 liter/m² tenzij uit de aanvraag blijkt dat de gebruiksmogelijkheden niet in verhouding zijn tot het vastgelegde volume.